

Biskupi u politikov

Katolícka cirkev chce pred voľbami počuť názory politikov. Biskupi už začali maratón stretnutí s predstaviteľmi parlamentných strán. Apelujú na nich, aby nezabúdali na ľudí. Pastiersky list, ktorý by mal odporúčať, koho voliť, cirkev nechystá.“

Redaktorka: „Do volieb zostáva mesiac. Biskupi navštevujú centrály politických strán. Apelujú na politikov, aby nezabúdali na ľudí.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup, predseda KBS: „Aby predstavitelia, ktorí budú zvolení do budúceho parlamentu, či už katolíci alebo nekatolíci, chránili predovšetkým tie základné hodnoty, ktoré ľudia potrebujú, aby mohli tu žiť.“

Redaktorka: „Biskupi už navštívili politikov z KDĽ, SDKÚ a Smeru.“

Milan Hort, podpredseda strany /SDKÚ-DS/: „Aspoň ja som to tak vnímal ako úprimný záujem katolíckej cirkvi rozprávať sa s politickými predstaviteľmi, čo sa dá, to, čo ich trápi a kde majú obavy.“

Robert Fico, predseda strany Smer-SD: „Ja som dokonca vyslovil nádej, že ak by bol Smer vo vláde,

že by cirkvi boli súčasne v krízových radách, aby sa s nimi o všetkom hovorilo.“

Redaktorka: „Stretnutiu sa nebránia ani iné strany.“

Richard Sulík, predseda strany /SaS/: „Ako úplne legitímny záujem to vnímam. Myslím si, že je to v poriadku.“

Ján Slota, predseda strany SNS: „Väčšina Slovákov sú veriaci ľudia a ja nevidím v tom absolútne nič zlé.“

Peter Horváth, politológ, UCM v Trnave: „Katolícka cirkev zohráva významnú spoločenskú úlohu. Pokiaľ cirkev nebude priamo nabádať, koho voliť, respektíve nevoliť, môže to mať pozitívny vplyv aj na samotnú volebnú účasť a zvýši sa tak legitímnosť samotných parlamentných volieb.“

Redaktorka: „Ako sa majú veriaci pri voľbách rozhodnúť, v kostoloch oficiálne nezaznie.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup, predseda KBS: „V súvislosti s parlamentnými voľbami nie je pripravovaný celoslovenský pastiersky list.“ **Andrea Predajňová**

STV 1, 10/02/2012

Cirkev žiada vyšetrenie podozrení z korupcie

Rímskokatolícka cirkev žiada dôkladné vyšetrenie všetkých indícií o korupčnom správaní najmä v prípade verejných činiteľov, a aby sa vytvorili také podmienky pre políciu, vyšetrovateľov, prokuratúru a súdy, aby skutoční vinníci boli potrestaní a vlastným majetkom nahradili škodu, ktorú spôsobili. Vyplyva to z dokumentu, ktorý odovzdal predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský predstaviteľom Smeru-SD, SDKÚ-DS, KDĽ, Most-Híd a SaS pri stretnutiach v posledných dňoch. **Rádio FM, 15.2.2012**

Parlament v americkom štáte Virginia schválil návrh zákona, ktorý zakazuje potraty

Parlament v americkom štáte Virginia schválil návrh zákona, ktorý zakazuje potraty. Podľa neho majú ľudské zárodoky od okamihu počatia základné občianske práva, to znamená, že v prípade uznania v senáte bude trestné aj používanie antikoncepcie, či znemožnenie liečby neplodnosti. Návrh teraz čaká na schválenie senátom a podpis guvernéra. **STV 1, 15/02/2012**

Kňazov vyškolia proti pedofílii

Katolícki kňazov budú cez internet školiť proti pedofílii. Dostanú inštrukcie ako postupovať, keď sa o zneužívaní detí dozvedia a zároveň pokyny, aby nezatajovali pedofíliu vo vlastných ťahoch. Aj takto sa chce cirkev po mnohých sexuálnych škandáloch očistiť.

Potreba školenia kňazov je výsledkom rímskej konferencie o pedofílii v cirkvi. Na webe bude 30-hodinová prednáška, kde si budú môcť kňazi osvojiť psychologické znalosti na ochranu detí pred pedofíliou. Zároveň tam budú postupy ako odhalenia oznámiť na políciu. Na hlbokú obnovu cirkvi vyzval pred začiatkom celosvetového stretnutia aj samotný pápež.“ **TV JOJ, 10/02/2012**

Na pápeža sa chystá atentát, píše Taliani

Andrea Kozinková, moderátorka Rádia VIVA: „V priebehu roka môžu pápeža zavraždiť, stojí v jednom tajnom dokumente, o ktorom pravá ruka Benedikta XVI., kardinál Paolo Romeo hovoril počas návštevy Číny. V spise sa vrak hovorí aj o detailoch vraždy. Oficiálny dokument, ktorý túto informáciu obsahuje, vznikol vlni na Silvestra, je zapečatený a vie o ňom aj sám pápež, ktorého sa bezprostredne týka. Zatiaľ nie je známa ani reakcia samotného pápeža. Uvádza taliansky denník Il Fatto, píše TVnoviny.sk.“

Rádio VIVA, 13/02/2012

STRUČNE

Rok svätých Cyrila a Metoda včera pri príležitosti 4. výročia vzniku Žilinskej diecézy a zároveň blížiaceho sa 1150. výročia príchodu vierozvestov vyhlásil žilinský diecézny biskup Tomáš Galis. **Peter Dodek, Šport 15/02/2012**

Poklady z misií

Suveníry zo všetkých svetadielov môžete vidieť v Nitre. Sú medzi nimi dary od náčelníkov afrických bojových kmeňov, posvätné masky, aj staré hrnce z Japonska. Priniesli ich tam misionári.

Originálne africké šaty, hračky a kedy z Kene, oštep domorodcov z ostrovov exotického Oceánie, či obradené masky z Papuy Novej Guinei. To je len zlomok exotických suvenírov, ktoré do Nitre už takmer 90 rokov posielajú alebo sami prinášajú misionári.

páter Ján Halama, provinciál Spoločnosti Božieho slova: „Bud' sú to veci, ktoré si priniesli z bežného používania v miestnych kultúrach alebo sú to dary, ktoré dostali.“

Redaktorka: „Misionári odchádzajú zo Slovenska pomáhať na fary a do škôl často aj navždy. Sú roztrúsení po všetkých svetadieloch. 90-ročný páter Michal Slivka strávil 40 rokov v Indii. Z tradičného indického trhu si doniesol plný kufor ženských šiat, takzvané sári. Sú iba z jedného kusa látky a z obyčajného povrazu.“

páter Michal Slivka, misionár v Indii: „Toto to je šaty, ktoré sú viacej pre sviatok a v nedeľu. Do kostola keď sa chodí, tak sa ženy musia si obliecť takto.“

páter Pavol Kobliha, misionár v Keni a v Tanzánii: „Toto majú masajovia, je to nielen zbraň, ale vlastne preto to má ju aj ten prezident, je to vlastne symbol moci.“

Redaktorka: „Na pamiatku od vyčýrených lovcov levov dostal tento slovenský misionár aj originálny oštep. Mladý domorodec priamo ním ukoristil statného leva, aby sa v očiach kmeňa stal mužom.“

páter Pavol Kobliha, misionár v Keni a v Tanzánii: „Každý má určite aj tie negatívnejšie skúsenosti. Napríklad, že mi ukradli hodinky. Viete Keňanci sú dobrí bežci, takže som ho nedobehol.“

páter Ján Halama, provinciál Spoločnosti Božieho slova: „Často ten misionár je až vtedy prijatý, keď sa priblíži tým spôsobom, že žije tam s nimi nejaký čas, je ich potravu.“

Redaktorka: „Verbisti majú vo svete momentálne 40 misionárov. Suveníry z misií sú pre všetkých vystavené v misijnom dome na Kalvárii v Nitre.“

Monika Koleková
Markíza, 10/02/2012

Rabovali v kostole

SABINOV Zlodeji, ktorí sa vlámali do chrámu v Sabinove, urobili škodu na dverách vo výške asi 350 eur a ukradli pokladničku s menšou hotovosťou. Podľa farára Vasiľa Kuzmíka k lúpeži došlo pravdepodobne v noci z piatka na sobotu.

(sita), Plus jeden deň 13/02/2012

Spevokoly v divadle

A na záver trocha spevu. Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene dnes zaplnila hudba a spev. Na podujatí s názvom Spevom k srdcu, srdcom k Bohu sa predstavili mládežnícke spevokoly z celého regiónu. Akcia bola súčasťou celoslovenského projektu, do ktorého sa zapojili tisíce detí.

Projekt, ktorého cieľom bolo podporiť činnosť a aktivity spevokolov z celého Slovenska, vymysleli ešte minulý rok. Pôvodne očakávajú, že pôjde o komornú akciu. Realita ich ale zaskočila.

Pavol Faktor, Združenie kresťanských podnikateľov a manažérov: „Až sme sa toho naľakali, že v rámci toho nášho malého projektu sa nám prihlásilo 447 detských a mládežníckych spevokolov, tak ten prvý nával tých prihlášok ma aj tak trochu prekvapil. Na jednej strane milo, na druhej strane to vyvolalo u mňa pocit zodpovednosti.“

Martin Dušička, reportér TA3: „Rozhodli sa preto zorganizovať verejné vystúpenia spevokolov v rôznych regiónoch. Okrem evanjelizačného rozmeru chceli v deťoch a mládeži podporiť aj zmysluplné trávenie voľného času.“

Anna Behúlová, koordinátorka projektu: „Dali sme im príležitosť, aby sa snažili, aby pracovali na zvyšovaní

svojej kvality a aby mali aj záujem takouto formou sa zapájať do dobrovoľníckej činnosti.“

Marián Bublinc, diecézny administrátor v Banskej Bystrici: „Kresťanstvo nie je o kostole v prvom rade, ale v prvom rade o tom každodennom živote a ten kostol, modlitba, sviatosti nám k tomu pomáhajú.“

Martin Dušička, reportér TA3: „Podmienky pre spevokoly nie sú vždy ideálne. Vďaka projektu sa ale môžu zmeniť.“

Radoslava Suchá, koordinátorka projektu: „Jednotlivé spevokoly už sami rozhodnú o tom, či potrebujú na nové mikrofóny, prípadne na cestu, stravovanie, výlety pre ten vlastne svoj spevokol.“

Martin Dušička, reportér TA3: „Aj cestou spevu chcú osloviť ďalších mladých ľudí. Takáto akcia sa na Slovensku koná vôbec po prvýkrát.“

Ján Figel' (KDH), minister dopravy: „Verím, že sa z toho zrodí pekná tradícia, pretože tých zborov je veľa, často sú možno málo poznané, málo podporované a toto im pomôže sa aj prezentovať.“

Martin Dušička, reportér TA3: „Okrem Zvolena sa podobné prezentácie spevokolov pripravujú aj v Košiciach, v Žiline alebo v Bratislave.“

Martin Dušička, TA3, 11/02/2012

Arcibiskupstvo Mexiko City predložilo kritériá podľa ktorých by sa katolícki voliči mali rozhodovať pri najbližších prezidentských voľbách

Arcibiskupstvo Mexiko City predložilo sériu kritérií podľa ktorých by sa katolícki voliči mali rozhodovať pri najbližších prezidentských voľbách, ktoré sa budú v Mexiku konať 1. júla. Pokračuje náboženský redaktor Ján Krupa: „Bez toho, aby padlo nejaké konkrétne meno, Arcibiskupstvo Mexiko City vyzva-

lo katolíckych voličov, aby nevolili kandidáta, ktorý sa zasadzuje za faľšné práva a faľšné slobody, alebo útočí na katolícke učenie. Katolícki voliči si majú osobitne všimnúť aký postoj majú jednotliví kandidáti voči tomu najdôležitejšiemu právu. Právu na život od počatia až po prirodzenú smrť.“

Rádio Lumen, 16.2.2012

Dve generácie biskupov

Väčšinu biskupov vysvätených pred novembrom 1989 či tesne po ňom nahradili ich nástupcovia. Čo po nich ostalo?

Pohľad na súčasný biskupský zbor a do zápisnice z prvého zasadania Konferencie biskupov Slovenska z januára 1993 ukazuje, že zo štrnástich vtedajších diecéznych a pomocných biskupov sú dnes vo funkcii už len štyria. Traja zomreli, iní odišli do dôchodku a nahradili ich mladší.

Od nuly

Prvá ponovembrová generácia biskupov podľa katolíckeho kňaza Mariána Gavendu prichádzala do neštandardných podmienok a jej činnosť treba hodnotiť očami vtedajšej doby. „Okrem Trnavy nastúpili na desaťročia uprázdnené biskupské stolce, čo je atypická situácia. Bez skúseností a zabezpečených kúrií museli začínať úplne od nuly.“ Súhlasí aj bývalý disident František Mikloško: „Prvá ponovembrová generácia biskupov vznikla zväčša z osvedčených bojovníkov z éry komunizmu, ale práve títo ľudia nemali v čase komunizmu možnosť veľa cestovať a neovládali napríklad cudzie jazyky, čo im po roku 1989 obmedzilo prirodzený kontakt so svetom,“ konštatuje v prednáške Tri dvadsaťročia cirkvi na Slovensku, ktorú publikoval časopis Impulz. Teologička Michaela Moravčíková upozorňuje, že biskupi museli riešiť citlivú úlohu začlenenia tajne vysvätených kňazov a štruktúr podzemnej cirkvi do diecéz. Podľa súdneho vikára Spišskej diecézy Jána Dudu bolo omylom domnievať sa, že „sfunkčnením inštitúcií sa sfunkční samotná cirkev, že vystavaním budov sa vystavia cirkev“. Tak to vidí aj Mikloško: „Nie všetky odhady v kruhoch cirkvi sa ukázali ako reálne. Napríklad väčšina kňazských seminárov sa začína pomaly vyprázdňovať a biskupi musia hľadať novú náplň pre veľké budovy. Rovnako je to s niektorými rehoľnými domami.“ S majetkom súvisí aj otázka cirkevných reštitúcií. „Mnohí predstavitelia cirkvi z večera na ráno zdedili obrovský majetok a neuvedomili si dosta-

točne zodpovednosť zaň. Uverili mnohým podivným ľuďom, ktorých poverili jeho správou a cirkev tak prišla o veľké peniaze,“ tvrdí Mikloško.

Na politickú nekorektnosť treba odvahu

Zaujímavý je postoj ponovembrových biskupov k celospoločenskému daniu. „K zložitostiam ich služby prispela polarizácia spoločnosti z rokov 1992 až 1998, poznačená kauzou Triptych, povolaním slovenského veľvyslanca vo Vatikáne na konzultácie na Slovensko či politickým využívaním pripravovanej základnej zmluvy medzi Slovenskom a Svätou stolicou,“ myslí si Moravčíková. „Samotná spoločnosť bola dezorientovaná a v novej politicko-ekonomickej situácii nebola schopná postaviť nové kádre,“ myslí si Gavenda. „Po vojne je síce každý generál, ale osobne si myslím, že biskupom chýbala jasnejšia nadstranická verejná agenda, udávanie tém, reagovanie na výzvy doby.“ Podľa neho sa biskupi obávali, že jasnejším poukazovaním na sociálnu situáciu budú podporovať agendu neosocialistických prúdov. „Mlčaním však podporovali chyby pravicových politických prúdov len preto, že sa formálne viac hlásili ku kresťanstvu.“ Mikloško si myslí, že hlavnou politickou chybou bol postoj k nacionalistickým stranám, ktorý aj dnes „vytvára vnútri cirkvi istý problém, pretože tieto strany sa hlásia ku kresťanskej orientácii a sú voči cirkvi ústretové“. Gavendovi chýba hlbšia reflexia nad zmyslom štyridsaťročnej totality. „V čom bola prozreteľným prorocťvom, čo tým chcel Boh cirkvi povedať? Nové problémy a úlohy pohltili pozornosť, na minulosť sa zabudlo, a tak sa asi bude musieť zopakovať.“ Podľa neho dnes majú biskupi problém reagovať na to, čo sa deje v globalizovanom svete. „Treba značnú odvahu byť politicky nekorektný. Toho sa boja vo všetkých krajinách.“ Moravčíková oceňuje úlohu, ktorú biskupi zohrali pri urovnaní vzťahov medzi pravoslávnu a gréckokatolí-

ckou cirkvou. „Spomeňme si tiež na podporu vtedajšieho predsedu KBS Františka Tondni občianskej aktivity za očistu slovenskej justície v roku 2005. Dôležitými boli aj prelomové pastierske listy vyzývajúce k účasti na občianskom živote a ponúkajúce kritériá, podľa ktorých by sa mali veriaci pri rozhodovaní riadiť.“ Podľa Gavendu prvá pototalitná generácia biskupov ako celok urobila obdivuhodne veľa.

Chýba vízia?

Noví biskupi, ktorí postupne vystriedali ponovembrových kolegov, budú slovenskú cirkev viesť nasledujúce dve desaťročia. Kánonický vek 75 rokov, keď biskup musí podať abdikáciu, dosiahne nitriansky biskup Viliam Judák v roku 2032, bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský v roku 2033 a trnavský arcibiskup Róbert Bezák až v roku 2035. Neznamená to, že ich pôsobenie na čele terajších diecéz je „doživotné“. Hociktorý biskup môže byť pápežom povolaný do služieb vo Vatikáne alebo v inej krajine, z vážnych dôvodov predčasne abdikovať alebo nečakane zomrieť. „Problém, ktorý cirkev čaká a ktorému sa v najbližšej budúcnosti nevyhne, znie, že ona sama, respektíve niektorí jej predstavitelia na Slovensku nemajú víziu o budúcnosti,“ myslí si Mikloško. „Tradičná pastorácia a vysluhovanie sviatostí síce dávajú cirkvi podstatnú silu, ale pri strate vízie kňazi i veriaci často upadajú do stereotypu, únavy až rezignácie.“ Problémom je podľa neho aj skutočnosť, že cirkev je stále závislá od postojov štátu v dôsledku neprijatia zmlúv o výhrade vo svedomí a financovaní cirkvi. Súdny vikár Duda sa domnieva, že úlohou novej generácie biskupov „bude predovšetkým vytváranie priestoru dôvery vo všetkých sférach života.“ S ňou súvisí aj transparentnosť v mravnej a ekonomickej oblasti. „Evanjelium môže byť účinne ohlasované len vtedy, ak sú dôveryhodnými jeho ohlasovatelia,“ dodáva.

**Imrich Gazda, cirkevný analytik
SME 11/02/2012**

Kolín očistí čarodejnicu

Po takmer 400 rokoch má nemecké mesto rehabilitovať upálenú ženu

V Nemecku upálili v minulosti 25-tisíc bosoriek, vlni ich očistilo päť miest.

Katharina Henotová je najznámejšia čarodejnica v Kolíne. Je po nej pomenovaná škola, spievajú sa o nej piesne a na radnici stojí jej socha. Po takmer 400 rokoch by ju mali od označenia bosorka očistiť. Mestská rada v Kolíne včera znova otvorila jej prípad, za údajné čarodejníctvo ju v roku 1627 zaživa upálili.

Upálená poštárka

Jej príbeh sa podobá na mnohé iné v Nemecku v tých časoch. Vplyvné a emancipované ženy prekázali, a preto mnohé skončili na hranici ako bosorky. Otec Kathariny Henotovej bol poštár a jeho živnosť prevzali aj jeho deti. Katharina sa tak stala zrejme vôbec prvou ženou - poštárkou v Nemecku. Ako vplyvná a bohatá občianka Kolína sa angažovala aj vo verejných veciach. V roku 1627 jednu z miestnych mníšok posadol diabol. Ľudia začali ukazovať na poštárku Henotovú. A nezostalo iba pri klebetách. Komisia vedená arcibiskupom ju zatkla a obvinila z bo-

soráctva. Pripísali jej úmrtia mnohých obyvateľov v meste. Katharina odmietala priznať vinu. Nepomohlo väznenie ani mučenie. V tom čase zrejme 57-ročnú vdovu nešetřili. Svoj posledný list na obhajobu musela písať ľavou rukou - pravú mala po týraní nehybnú. Nakoniec jej nič nepomohlo a v januári 1631 ju zaživa upálili. Je pravdepodobné, že viac ako bosoráctvo prekážal niektorým vplyv bohatej vdovy.

Impulz od študentov

S iniciatívou očistiť známu čarodejnicu prišiel evanjelický kňaz Hartmut Hegeler. Ten priznal, že impulz mu dali študenti. Keď im rozprával o nemeckých čarodejniciach, pýtali sa ho, prečo nespravodlivo upálené ženy nikdy neočistili. V Nemecku takto skončilo na hranici dvadsaťpäťtisíc žien. Podobná rehabilitácia žien obvinených z bosoráctva prebieha vo viacerých mestách. V posledných rokoch svoje čarodejnice očistilo podľa magazínu Der Spiegel jedenásť miest, vlni päť. „Nie je to len o minulosti. Je to aj o násilí páchanom na ľuďoch dnes,“ povedal pre Spiegel Hegeler.

Tomáš Vasilko, SME 14/02/2012

Objav v katedrále

Oprava malieb v kostoloch prináša niekedy veľké prekvapenia. Náhoda pomohla a takmer pod stropom katedrály na Nitrianskom hrade našli reštaurátori nečakané dielo. Vytvoril ho umelec z najlepších maliarskych ateliérov v Taliansku.

Fresku našli reštaurátori na stene kostola vo výške asi 4,5 metra. Dostali sme sa sem potom, ako sme vyliezli niekoľko poschodí po lešení. Objavili ich vďaka tomu, že múr pod ktorým sú bol poškodený.“

Vladimír Plekanec, reštaurátor Bratislava: „Zo strechy došlo k priesaku dažďovej vody.“

Redaktorka: „V Katedrále reštaurujú maľby už niekoľko rokov. Opravujú barokovú výzdobu. Oveľa staršia maľba je ukrytá pod vrstvou omietky. Sprievod svätcov namaloval umelec v 14. storočí, ktorého vyškolili najlepší talianski majstri.“

Vladimír Plekanec, reštaurátor Bratislava: „Pravdepodobne prišiel

na pozvanie nejakého mecena.“

Redaktorka: „To, čo zanechal na stene sa ani zďaleka nepodobá dielam, ktoré na Slovensku maľovali.“

Vladimír Plekanec, reštaurátor Bratislava: „Tvar je budovaný čisto maliarky, takzvaným balérom. Dalo by sa povedať, že už sa to stretáva s takým určitým predobrazom renesancie.“

Redaktorka: „Z fresky vidieť iba malý kúsok. Celá je ukrytá za mramorovým oltárom. Aj ten je veľmi vzácny. Ak by chceli fresky odkryť v celej kráse, museli by oltár odviezť na iné miesto. Fresky zo steny vyrezať spolu s omietkou a postaviť niekde inde.“

Vladimír Plekanec, reštaurátor Bratislava: „Je to čerstvý objav, je v štádiu teraz rokovania s Pamiatkovým úradom.“

Redaktorka: „O tom, čo bude so vzácnou maľbou zatiaľ nerozhodli.“

Dana Brixová, Markíza, 15/02/2012

Školák kradol na fare

Zatiaľ čo ďakovali Bohu slávnostným spevom, kúsok od nich sa rozhladal zlodej. Vyčkal, kým bude nacvičovať spevokol a vlámal sa do budovy evanjelickej fary v Bátovciach, blízko Levíc.“

Farnička: „Každý piatok chodievajú títo na spevokol a na starej fare majú cvičenie.“

Karol Mindák, redaktor TV Markíza: „Kým veriaci piesňami takto velebili Boha, netušili že len 15 metrov odtiaľ vo farskej budove kradne 15-ročný chlapec. Mladý zlodej najprv vytlačil drevené okno na prízemí budovy. Cezeň sa dostal do spoločenskej miestnosti, kde ho zaujala skriňa. Celú ju prehľadal, no a v spodnej polici objavil to, po čo vlastne prišiel. Bola tam biela obálka a v nej 10 eur v minciach. Nebolo to veľa, no školáka, ktorý býva kúsok od fary zrejme aj to potešilo. Obálku si vopchal do vrecka a cez okno odišiel.“

Farnička: „Starkú máme ešte takú 83-ročnú mamu, tá spáva tuto v tej izbe a hovorí ráno. Ktohovie, či nie je pani farárka chorá, lebo celú noc sa na fare svietilo. Aj dolu, aj hore, že bolo rozsvietené. A to mi potom sused hovoril, že oni boli tam, aj polícia prišla.“

Karol Mindák, redaktor TV Markíza: „U chlapca sa peniaze dlho nezohriali. Hneď ráno si za ne v potravinách kúpil sladkosti. Policajti ho už obvinili. Jeho príbuzní len krčia plecami.“

Karol Mindák, redaktor TV Markíza: „Čo mi o tom viete povedať aspoň?“

Príbuzní obvineného chlapca: „No nič neviem.“

Renáta Čuháková, krajská policajná hovorkyňa: „V Nitrianskom kraji evidujeme v minulom roku 1084 krádeží vlámaním, pričom páchatelmi boli v 109 prípadoch mladiství a v 19 prípadoch maloletí do 14 rokov.“

Redaktor TV Markíza: „Pani farárka zhovorčivá nebola. Oslovili sme ju, ale ku krádeži odmietla čokoľvek povedať.“

Monika Koleková a Karol Mindák Markíza, 10/02/2012

Cirkev sa opäť mieša do politiky

Tesne pred voľbami sa katolícka cirkev aktivizuje. Tak ako v minulosti hovorí politikom, čo by mali robiť. Napriek tomu, že návrhy, ktoré predkladá, smerujú k ďalšiemu posilneniu jej pozícií, politikom to zjavne neprekáža. Medzi požiadavky, s ktorými sa cirkev na nich obrátila, patrí zákaz interrupcií, ochrana manželstva ústavným zákonom, obmedzenie podpory antikoncepcie a práce v nedeľu. Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský na to využil stretnutie so stranami Smer, SDKÚ, KDH, Most-Híd a SaS, ktorým odovzdal obsiahly dokument s návrhmi katolíckej cirkvi. Podľa odborníkov je to poburujúce. „S ohľadom na charakter nášho štátu je niečo také neprípustné. Cirkev sa už dlhodobo snaží posilňovať svoje postavenie v spoločnosti, tá však stojí na občianskych a demokratických princípoch,“ upozorňuje sociológ Miroslav Tížik, ktorý sa venuje cirkevným otázkam. Aktivita katolíckych biskupov sa nepozdáva ani politológovi Miroslavovi Kusému. Podľa neho takto cirkev postupuje už dávno, najmä pred voľbami, ale treba sa proti tomu brániť.

„Cirkevné kruhy sú presvedčené, že na to majú právo, lebo na Slovensku je silné zastúpenie veriacich. Spoločnosť sa však zmenila. Aj v cirkvi sú predsa ľudia, ktorí majú rôzne politické názory,“ zhodnotil Kusý. Dokument s názvom Katolícka cirkev a spoločnosť 2012- 2016 zverejnila na svojom portáli Webnoviny.sk agentúra SITA. Zástupcovia KBS v ňom rozoberajú problémy, ako je finančná kríza, ekonomika, korupcia, európska integrácia, rómske otázky, zdravotníctvo a sociálne služby, vzťahy s Vatikánom či ochranu kultúrnych pamiatok. Hlavná časť je však venovaná „podpore života a rodiny“. Biskupi upozorňujú na jej narastajúci úpadok, vysokú rozvodovosť a nízku pôrodnosť. Riešenia, ktoré ponúkajú, sú však sporné. Od politikov napríklad žiadajú zákaz interrupcií či opatrenia proti antikoncepcii. „Zabíjanie nenarodených detí pri umelom potrate treba zakázať,“ odporúčajú v dokumente. Regulovať údajne treba aj prácu v nedeľu a po-

čas štátnych sviatkov. Projekty, ktoré posilňujú „nemorálne nezodpovedné sexuálne správanie“, sa podporovať nemajú, rovnako ako financovanie potratov či antikoncepcie. Má sa tiež viac informovať o škodlivých účinkoch antikoncepcie. Podľa právničky združenia Občan, demokracia a zodpovednosť Janky Debrecéniovej tým cirkev sponchýbňuje práva, ktoré garantuje ústava i medzinárodné dohovory. Pripomína tiež, že podľa ústavy sa Slovenská republika neviaže na žiadnu ideológiu ani náboženstvo. „Slovensko je viazané aj medzinárodnými dohovormi na ochranu práv žien, ktoré zakazujú diskrimináciu. Tieto dohovory sú súčasťou nášho právneho poriadku a mnohé ich ustanovenia majú prednosť pred našimi zákonmi. To platí aj o práve ženy rozhodovať sa slobodne o počte a čase narodenia svojich detí. Zaručené je i právo na informácie, ktoré spolugarantujú toto slobodné rozhodovanie. Súčasťou toho je aj právo na sexuálnu výchovu. Štát musí ženám zabezpečiť aj prístup ku kvalitnej antikoncepcii,“ tvrdí Debrecéniová. Tížik si v dokumente všimol aj to, že veľa opatrení navrhnutých cirkvou smeruje k posilneniu jej pozícií. Týka sa to napríklad ekonomiky, keď žiada aj zvýšenie dotácií pre sociálnu starostlivosť a vzdelávanie, na čom sa podieľa i cirkev. Podľa Tížika tieto služby v modernom sekulárnom štáte zabezpečuje štát, a to pre všetkých bez ohľadu na to, akého sú vierovyznania. „Cirkev akoby to chcela vrátiť do obdobia 19. storočia, keď sa o tieto veci starala sama,“ porovnal sociológ. Politikom napriek tomu aktivita katolíckej cirkvi neprekáža. „Nepovažujem to za miešanie sa do politiky,“ vyhlásil podpredseda KDH Július Brocka. Podľa neho je to podobné, ako keby sa naňho e-mailom obrátil nejaký občan alebo mimovládna organizácia a požiadali ho, aby sa angažoval v dajakej veci. „V demokratickej spoločnosti je bežné, aby cirkev vyjadrila svoj názor,“ doplnil. Námietky nemajú ani strany, od ktorých by občan očakával väčší odstup. „Sú to tradičné názory cirkvi, ktoré sú legitímne. Nepovažujem za zlé, že sa predstavitelia cirkvi takto prezentujú. Je to ich právo,“ uviedol podpredseda Smeru Dušan Čaplovič.

Ani predseda liberálnej SaS Richard Sulík nie je proti. „Neprekáža mi to. Je legitímne, že deklarujú svoj názor. To stretnutie s monsignorom Zvolenským bolo pre mňa zaujímavé. Zistili sme, že máme na veľa vecí podobný názor,“ poznamenal Sulík. Debrecéniová uznáva, že biskupom nemožno brániť vyjadrovať svoje názory, ale každá sloboda má svoje mantinely a cirkev by nemala zasahovať do práva žien. Na to by podľa nej mali pamätať najmä politici, ktorých sa cirkev snaží ovplyvňovať. Musia rešpektovať ústavu, ktorá miešanie náboženstva do politiky a ohrozovanie ľudských práv nepripúšťa. Postoj politikov prekvapil aj Tížika. „Nikto u nás neobhajuje občiansky charakter tohto štátu. Ak by títo politici naozaj zastupovali občianske strany, mali by deklarovvať, že sa voči takejto aktivite cirkvi vymedzujú. Tým, že prijali túto hru a nevymedzili sa, je to zasahovanie do občianskych princípov nášho štátu,“ vysvetlil sociológ.

Radovan Krčmárik
Pravda 16/02/2012

Z návrhov KBS

- zakázať interrupcie
 - pripraviť ústavný zákon o ochrane manželstva
 - regulovať prácu počas nedele, štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja
 - nepodporovať projekty posilňujúce nemorálne nezodpovedné sexuálne správanie a financovanie potratov či antikoncepcie
 - zvyšovať informovanosť o škodlivých účinkoch antikoncepcie
 - nezakazovať zdravotným poisťovníam vytvárať zisk
 - prijať ďalšie dve čiastkové zmluvy s Vatikánom zmluvu o výhrade svedomia a o finančnom zabezpečení katolíckej cirkvi
 - zabezpečiť rovnocenné financovanie cirkevných škôl aj cirkevných zdravotníckych zariadení
- zdroj: katolícka cirkev a spoločnosť 2012-2016.**
www.webnoviny.sk

Nikto u nás neobhajuje občiansky charakter tohto štátu.

Miroslav Tížik sociológ

Znárodnenie Gorily

Politici sa zaklínajú protestmi Gorila, akoby to boli mítingy na ich podporu. Na Slovensku dnes neexistuje strana, ktorá by dôrazne nežiadala vyšetrenie kauzy. A všetky sľubujú, že budú fungovať transparentnejšie. No a to by tak bolo, aby katolícka cirkev zostala bokom. Akurát, že tá ku Gorile pripísala rovno inzerát na to, aké predpoklady má spĺňať ten, kto ju bude chcieť prizvať k vládnutiu. Strana Mikuláša Dzurindu rozbehla petíciu za inštaláciu Jozefa Čentéša, ktorú má vraj posvätenú ostatným protestom Gorila. Ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská si zatiaľ voľká, akú cíti verejnú podporu a porovnáva Gorilu s mítingom z minulého volebného obdobia, ktorý bol proti Štefanovi Harabinovi na čele Najvyššieho súdu. A šéf Najvyššieho súdu vrčí, že to sa vraj iba ozývajú Gorily, ktoré si neželajú spravodlivosť. Smer, SDKÚ, KDĽ, Most Híd, SaS, Obyčajní ľudia, SMK a 99 percent podpísali výzvu na „transparentnenie“ svojho financovania a fungovania. Všetky tieto strany sa skupine mimovládok zaviazali, že do roka po voľbách splnia to, čo im už niekoľko volebných období odporúča Rada Európy... To už nie je ani vtipné. Rímskokatolícka cirkev v dokumente Katolícka cirkev a spoločnosť 2012 - 2016 žiada dôkladné vyšetrenie „všetkých indícií o korupčnom správaní“. Predseda Konferencie biskupov Stanislav Zvolenský vraj v uplynulých dňoch postupne odovzdal tento dokument predstaviteľom parlamentných strán. Hm. Odkedy si naša najväčšia cirkev robí plány v súlade s volebnými obdobiami? Asi odvtedy, odkedy ju slovenskí politici prizývajú k spolurozhodovaniu o štáte, ktorý si inak

- hovorí sekulárny. Čiže od prvej chvíle, odkedy u nás zvíťazila demokracia. Priazne katolíckej cirkvi sa dovoľávali Vladimír Mečiar, Mikuláš Dzurinda i Robert Fico. No a vzhľadom na to, na akú vládnú zostavu to po marcových voľbách vyzerá najpravdepodobnejšie, je jasné, že biskupi sa musia ozývať. To ani nie je politika. To je skrátka I. P. Pavlov... O tom, že

dokument je plánom na ďalšie volebné obdobie, nehovoria len roky, ktorých sa má týkať. Hovorí o tom zbierka požiadaviek, ktoré bude mať cirkev na budúcu vládu: od interrupcií a antikoncepcie až po výhradu vo svedomí. To všetko je, pravda, obvyklý repertoár. Nebyť toho, že podľa biskupov je vzťah ich cirkvi a Slovenskej republiky „vymedzený Základnou zmluvou medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou“. No, bolo by už skutočne načase, aby sme mali vládu, pre ktorú bude prvoradá Ústava SR. Vo vzťahu k cirkvám

i k všetkým občanom. To nie je kňazožrúctvo. To je túžba po tom, aby náš štát začal byť naozaj takým, aký sa deklaruje v ústave a v listine práv a slobôd. Vidno, že sa Gorila už stala národným majetkom. A ako je u nás vo vzťahu k takému majetku tradíciou, všetci si ho prisvojujú a nehanebne používajú na svoje vlastné účely.

Bolo by načase, aby sme mali vládu, pre ktorú bude prvoradá Ústava SR. Vo vzťahu k cirkvám aj k občanom.

Peter Javůrek
Pravda 16/02/2012

Pátranie po Pribinovom kostole pokračuje v kasárňach

Archeológovia kopali pod podlahou nitrianskej Katedrály sv. Emeráma v nádeji, že nájdu aj takzvaný Pribinov kostol, no neuspeli. Ich pozornosť sa teraz obracia na areál bývalých kasární pod Zoborom, na lokalitu Martinský vrch. Vo vysokej tráve sa skrývajú hneď dva prastaré kostoly. Zvyšky jedného z nich, ktorý pochádza z románskeho obdobia, sa dajú vidieť. Pod nimi je ešte jedna staršia stavba, ktorá by mohla pochádzať z obdobia vládnutia Pribinu. „Nie je to žiadna fantázia, naozaj tam je jeden z najstarších kostolov, ktoré máme na Slovensku. Len potrebujeme ešte spresniť to datovanie,“ naznačil riaditeľ Archeologického ústavu SAV Matej Ruttkay. Ak by sa podarilo nálezisko zaradiť do prvej polovice 9. storočia, mohlo by ísť teoreticky o kostol, ktorý dal Pribina postaviť pre svoju manželku a vysvätil ho salzburkský arcibiskup Adalram. Išlo o prvý známy kostol západných a východných Slovanov. „Tento kostol sa spomína v spise O obrátení Bavorov a Korutáncov na vieru. Rok postavenia kolíše medzi 828 a 830, dnes to datovanie nie je celkom jednoznačné,“ uviedol Ruttkay. Do výskumu by sa chceli pustiť v lete tohto roku. A to aj napriek nedávnym škrtom v dotáciách pre archeologické výskumy. Podľa

Ruttkaya sa budú hľadať všetky dostupné zdroje, aby sa výskum rozbehol. Budú naň okrem peňazí potrebovať aj veľa šťastia a trpezlivosti - okolie kostola bolo totiž narušené teplovodným potrubím a kanalizáciou. Areál zoborských kasární zatiaľ nie je prístupný verejnosti. Plánujú sa tu viaceré kultúrne projekty, no postupuje sa pomaly. Archeológovia tu zriadili depozitár, kam chcú priniesť nálezy z celého Slovenska. Uvažuje sa tiež o stavbe archeoskanzenu, kde by si ľudia mohli prezrieť modely oboch kostolíkov z Martinského vrchu, románskeho aj veľkomojavského, v životnej veľkosti.

Čo hovorí povest'

Vrávi sa, že Pribinov kostol dal postaviť Pribina na želanie svojej manželky Adelaidy, krásnej bavorskej kňažnej, ktorá z veľkej lásky privolila stať sa ženou pohana. Keď mu Adelaida oznámila, že čaká bábätko, Pribina jej prisľúbil všetko okrem jej najväčšej túžby, aby zradil vieru svojich otcov. A tak jej dal postaviť kostolík.

Nie je to žiadna fantázia, naozaj tam je jeden z najstarších kostolov na Slovensku. Matej Ruttkay riaditeľ Archeologického ústavu SAV

Andrej Barát, Pravda 16/02/2012

Vo Vatikáne zúri vojna fotokópií

S čoraz väčšou naliehavosťou sa vnucuje otázka, či pápež Benedikt XVI., rešpektovaný pre svoje teologické vízie, nie je príliš vzdialený každodennej správe svojej cirkvi. S poukazom na nekontrolované úniky informácií, ktoré svedčia o silnom napätí vo Vatikáne, to skonštatovala agentúra AFP. Pápež, ktorý zajtra odovzdá príslušné insígnie 22 novým kardinálom, si v posledných týždňoch mohol uvedomiť, aké rozsiahle nezhody zavládli v tmenej atmosfére apoštolických palácov: talianska tlač dostala prísne tajné dokumenty, v ktorých je reč o údajnom sprisahaní proti nemu, o údajnej korupcii a prevodoch peňazí z banky Vatikánu. Istý taliansky komentátor označil túto sériu únikov za vojnu fotokópií. Vatikán síce odmieta hovoriť o nejakom boji o moc, ale podľa rôznych zdrojov sa vytvorilo napätie okolo pápežovho dôverníka, jeho 77-ročného verného talianskeho kardinála a štátneho tajomníka Vatikánu Tarcisia Bertoneho. Odborníci na Vatikán tvrdia, že pápež, ktorý v apríli oslávi 85. narodeniny, sa zameriava na odovzdávanie cirkevného posolstva a čoraz viac ponecháva tomuto dynamickému kardinálovi voľné ruky pri riadení Vatikánu. Niektorí členovia kurie však Bertonemu vyčítajú chyby v riadení a nedostatok diplomatickej vízie. „Viem, ako veľmi je z toho pápež smutný. On sám sa nikdy do takých vnútorných sporov nezapájal,“ povedal nemecký prelát, kardinál Walter Kasper. Pri vystúpení pred seminaristami v stredu večer v Ríme pápež Benedikt XVI. vyjadril poľutovanie, že sa teraz toľko hovorí o cirkvi a vyjadril nádej, že sa bude toľko hovoriť aj o viere. Podľa pozorovateľov tým narážal na spory vo Vatikáne. V období silného spochybnenia tradičných hodnôt si pápež stanovil priority: novú evanjelizáciu, dialóg s ateistickým svetom, vzťahy medzi náboženstvom, umením a vedou, opravu teologických prechmatov, boj za väčšiu priehľadnosť a presnosť, napríklad v otázke pedofilných škandálov. Metódou Benedikta XVI. podľa jeho blízkych nie je diktovať kresťanom ich etické

správania, ale vysvetliť im podstatu tohto správania. Učenie viery je pre neho dôležitejšie ako morálka. Odborník na Vatikán Marco Politi vo svojej novej knihe usudzuje, že toto zameranie pápeža na doktrínu vedie cirkev do slepej uličky a že svet za nemeckého pápeža načúva Vatikánu menej ako za Jána Pavla II. V knihe Joseph Ratzinger - kríza pápežstva Politi odsudzuje, že pápež nevenuje dostatočnú

pozornosť historickému a geopolitickému rozmeru problémov. Poukazuje na prešľapy a sklamanie, ktoré sprevádzali hneď prvé kroky tohto profesora teológie na čele katolíckej cirkvi. Napríklad v jednom prejave v roku 2006 nepriamo spojil násilie s islamom. Podľa Politiego bolo dôvodom takýchto prechmatov to, že 85-ročný pápež sa príliš vzdialil realite a dostával zlé rady a informácie. **čtk, Pravda 17/02/2012**

Rímskokatolícky dekan pred súdom

Pred sudkyňu Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši sa postavil rímsko-katolícky dekan. Spolu s konateľkou realitnej kancelárie ich prokurátor obvinil zo zločinu podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva.

Pri predaji cirkevných pozemkov v Dovalove ešte v roku 2007 zmizlo totiž niekoľko miliónov korún. Dva pozemky s celkovou rozlohou 42-tisíc metrov štvorcových kúpila trnavská spoločnosť od cirkvi za približne 12 miliónov korún. Štyri milióny sa však niekde medzi kupujúcou a predávajúcou stranou jednoducho stratili.

Jaroslav Micenko, bývalý konateľ realitnej kancelárie: „Peniaze nedostala ani cirkev, peniaze nedostala ani firma, čiže peniaze 4 milióny zmizli na súkromnom účte.“

Redaktorka: „Predaje cirkevného nehnuteľného majetku na území celej spišskej diecézy mala sprostredkovať špeciálne pre tento účel založená realitná kancelária. O všetko sa starali dvaja konatelia, právnik Jaroslav a jeho spoločníčka Ľuba. Až kým sa na svetlo sveta nedostali jej podozrivé obchodné aktivity. Pomáhať jej s nimi mal už spomínaný kňaz.“

Jaroslav Micenko, bývalý konateľ realitnej kancelárie: „Si zriadili súbežne súkromný účet na meno a na tento účet nechávali poukazovať peniaze za predaj cirkevných pozemkov.“

Telefonuje Štefan Sečka, spišský diecézny biskup: „Osobne si myslím, že je to skôr spor medzi

konateľmi realitno-stavebnej eseročky v Liptovskom Mikuláši a dekan sa dostal medzi nim.“

Redaktorka: „Približne 10 mesiacov po predaji pozemkov v Dovalove sa na realitnú kanceláriu listom obrátil vtedy ešte pomocný spišský biskup. Požadoval od konateľky Ľuby 4 milióny korún, ktoré z nejakého dôvodu neprišli na cirkevný účet.“

Jaroslav Micenko, bývalý konateľ realitnej kancelárie: „Ona sa odmietla o tom baviť, ona povedala, že ide o interné veci cirkvi a následne som podal trestné oznámenie pre podozrenie zo sprenevery.“

Telefonuje Štefan Sečka, spišský diecézny biskup: „Farnosť Dovalovo si nenáročovala vymáhať súdnou cestou peniaze, lebo iným spôsobom bol jej vrátený majetok.“

Redaktorka: „Akým konkrétnym spôsobom mal byť cirkvi majetok vrátený, to už biskup nešpecifikoval. Jedným zo svedkov súdnym procese je aj dovalovský farár, ktorý rozhodne tvrdí, že cirkvi týmto predajom vznikla škoda. Na súde obaja obvinení využili svoje právo nevypovedať. Prípad nechceli komentovať ani pred našou kamerou.“

Pojednávanie s dekanom a konateľkou realitnej agentúry bude pokračovať nasledujúce tri dni. Počas nich predvolá sudkyňa viacerých svedkov. Konečný verdikt by mal padnúť vo štvrtok.

**Veronika Daubnerová
TV JOJ, 15.2.2012**

Cirkev žiada vyšetrovanie korupčných podozrení

Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský odovzdal piatim stranám dokument cirkvi k voľbám.

Rímskokatolícka cirkev žiada dôkladné vyšetrovanie všetkých indícií o korupčnom správaní, najmä v prípade verejných činiteľov a aby sa vytvorili také podmienky pre políciu, vyšetrovateľov, prokuratúru a súdy, aby skutoční vinníci boli potrestaní a vlastným majetkom nahradili škodu, ktorú spôsobili. Vyplýva to z dokumentu Katolícka cirkev a spoločnosť 2012 – 2016, ktorý odovzdal predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský predstaviteľom Smeru-SD, SDKÚ-DS, KDĽ, Most-Híd a SaS, pri stretnutiach v posledných dňoch. Podľa cirkvi integrálnemu ľudskému rozvoju bráni korupcia. „Neustále škandály a indície o korupčnom správaní politických elít, úradníkov a podnikateľov, ktoré zostáva nepotrestané, znižujú mieru spoločenskej dôvery a prehľbujú nezáujem ľudí o veci verejné. Nemorálnosť korupcie sa prejavuje v jej antisociálnom charaktere, keďže krádež verejných zdrojov spôsobuje dokázateľne ujmu pri financovaní verejnoprospešných služieb,“ uvádza sa v dokumente.

Katolícka cirkev a spoločnosť 2012-2016

Katolícka cirkev sa dlhodobo usiluje o taký vzťah so štátom, ktorý pri hľadaní rovnováhy medzi dobrom jednotlivca a spoločným dobrom, rešpektovaní základných ľudských práv a slobôd, princípov solidarity a subsidiarity, napomôže k integrálnemu ľudskému rozvoju jednotlivca i celej spoločnosti. Sme presvedčení, že v nasledujúcom období je potrebné neodkladne a rozvážne čeliť týmto výzvam:

A) Podpora života a rodiny

V posledných rokoch sme svedkami úpadku rodiny, ktorý je spojený s rozvodovosťou a pribúdajúcimi deťmi, ktoré sa rodia mimo manželstva. Zlý demografický vývoj nie je len odrazom nedostatku peňazí, ale aj individua-

listickej morálky. Nízka pôrodnosť v krátkom čase prinesie Slovensku vážne hospodárske, sociálne a spoločensko – kultúrne problémy. Sme v situácii, kedy sa spoločnosť vzdáva uprednostňovania konkrétnych morálnych hodnôt, najmä čo sa týka rodiny, manželstva, výchovy detí, či uplatňovania výhrady vo svedomí. Silnie tlak, aby si jednotlivé životné štýly boli navzájom rovnocenné bez možnosti ich morálneho posudzovania. Absencia diskusie o hľadaní rovnováhy medzi dobrom jednotlivca a dobrom spoločnosti má za následok, že akékoľvek správanie jednotlivca sa ospravedľňuje jeho právom na osobné šťastie. Často však ide o obyčajnú svojvôľu, ktorá zanecháva spúšť vo vzťahoch a deformuje spoločenskú morálku. Riešením hospodárskej krízy je zdravá rodina, otvorená životu, ktorá má vytvorené podmienky na dôstojný život. Preto sa Katolícka cirkev obracia na predstaviteľov štátu, politického a spoločenského života, aby prijali na podporu rodín tieto opatrenia:

Je nevyhnutné otvoriť celospoločenskú diskusiu a pripraviť národný plán na podporu rodiny.

Zabíjanie nenarodených detí pri umelom potrate treba zakázať.

Pripraviť ústavný zákon o ochrane manželstva.

Regulovať prácu počas nedeľ, štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja.

Zvýšiť podporu viacdenných pracujúcich rodičov riadne vychovávajúcich deti a zabezpečiť podporu projektom propagujúcim stabilný rodinný život a výchovu detí (napr. zavedením bonusov pri nákupe vybraných tovarov a služieb).

Nepodporovať projekty posilňujúce nemorálne nezodpovedné sexuálne správanie a financovanie potratov či antikoncepcie.

Zvýšiť informovanosť o škodlivých účinkoch antikoncepcie výrazným upozornením na obale a podporou vzdelávacích programov.

Zakázať voľný predaj bez receptu prípravkov spôsobujúcich potrat v rannom štádiu tehotenstva.

Vytvoriť podmienky pre lepšiu integráciu ľudí s fyzickým alebo mentálnym postihnutím do spoločnosti

B) Podpora trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti

Slovensko v súčasnosti čelí hospodárskej kríze. Projekt európskej integrácie treba naďalej podporovať. Naša skúsenosť učí, že priveľká byrokracia a priveľa centralizácie v ekonomických vzťahoch vedú k úpadku, a sú nezlučiteľné s princípmi solidarity a subsidiarity, ktorých uplatňovanie je nevyhnutné pre trvalo udržateľný rozvoj. Kresťanská tradícia odmieta tvrdenie, že by nadobúdanie materiálnych dober a hospodársky rast boli najvyšším cieľom ľudstva. Trvalý hospodársky rast nie je jediným cieľom politiky, ani jediným zdrojom spoločenského blahobytu. Cieľom je integrálny ľudský rozvoj, ktorý rešpektuje človeka v jeho celistvosti. Hľadanie pomeru medzi šetrením verejných výdavkov a impulzmi pre rozvoj podnikania je neúplné bez diskusie o charaktere dobra spoločnosti a jeho rovnováhe s dobrom jednotlivca. Všetci sme povolaní k solidarite, ale viac tí, ktorí sú z Božej vôle viac obdarovaní.

Integrálnemu ľudskému rozvoju bráni korupcia. Neustále škandály a indície o korupčnom správaní politických elít, úradníkov a podnikateľov, ktoré zostáva nepotrestané, znižujú mieru spoločenskej dôvery a prehľbujú nezáujem ľudí o veci verejné. Nemorálnosť korupcie sa prejavuje v jej antisociálnom charaktere, keďže krádež verejných zdrojov spôsobuje dokázateľne ujmu pri financovaní verejnoprospešných služieb. Katolícka cirkev žiada od verejných predstaviteľov, aby na podporu trvalo udržateľného rozvoja života na Slovensku prijali tieto opatrenia:

Je nevyhnutné pri hľadaní rovnováhy medzi dobrom jednotlivca a dobrom spoločnosti zabrániť vytváraniu nových dlhov, tak na úrovni štátu, ako aj samospráv. Rovnaké princípy treba presadzovať aj na medzinárodnej úrovni.

Treba dôkladne vyšetriť všetky indicie o korupčnom správaní, najmä v prípade verejných činiteľov a vytvoriť také podmienky pre políciu, vyšetrovateľov, prokuratúru a súdy, aby skutoční vinníci boli potrestaní a vlastným majetkom nahradili škodu, ktorú spôsobili.

I v hospodárskej kríze sa treba usilovať o zachovanie sociálneho zmieru a primerané zachovanie tých dobier, ktoré sú nevyhnutné pre dôstojný ľudský život.

Osobitnú pozornosť treba venovať integrácii Rómov, čo znamená posilniť kompetencie splnomocnenca vlády a po komunikácii so samosprávami, neziskovým sektorom, cirkvami a samotnými Rómami zaviesť flexibilnú legislatívu, ktorá umožní realizáciu nových integračných programov.

C) Reforma zdravotníctva

Zdravotníctvo už niekoľko rokov čelí vážnej kríze. Tá sa prejavuje najmä v neustálom zadlžovaní mnohých nemocníc a vysokými nákladmi za lieky. Pacienti pritom v ambulanciách nechávajú peniaze za mnohé malé platby, ktoré sú vyžadované. Štrajk lekárov narušil dôveru pacientov. Zdravotníctvo je verejná služba a narába so zdrojmi, ktoré sú obmedzené. Tento fakt hovorí, že treba hľadať rovnováhu medzi spravodlivosťou a solidaritou. Pre správne nastavenie systému je dôležité definovať postavenie pacienta, štátu a zdravotnej poisťovne. Systém má slúžiť pacientovi. Štát má nastaviť základné pravidlá tak, aby sa často nemenili a kontrolovať ich dodržiavanie. Nestabilita vedie k deformácii a zneužívaniu.

Zdravotné poisťovne vytvárajú zaujímavú pridanú hodnotu (robia systém efektívnejším, hodnotia kvalitu poskytovania zdravotnej starostlivosti, atď.). Nie je primerané jednoznačne odmietnuť legitimitu ich zisku v situácii, keď podľa rôznych odhadov až tretina tých, čo do zdravotníckeho systému vstupujú, ho tiež vytvára (lekárne, farmaceutické firmy, záchranné služby, laboratória, atď.). Zdá sa, že budúcnosťou zdravotníctva je viaczdrojové financovanie, ktoré bude rešpektovať

princíp solidarity bohatých s chudobnými, chorých so zdravými a umožní pacientom legálne tieto služby spolufinancovať. Katolícka cirkev navrhuje v oblasti zdravotníctva prijať tieto opatrenia:

Keďže zdroje na financovanie zdravotníctva sú obmedzené, treba pripraviť solidárny model viaczdrojového financovania, ktorý odstráni zo systému korupciu a neefektívnosť.

Hľadať pri komunikácii s lekármi takú právnu formu nemocničných zariadení, ktorá sprehľadní ich hospodárenie, zvýrazní osobnú zodpovednosť manažmentu a ukončí ich zadlžovanie.

Zaviesť elektronické zdravotníctvo.

Ponechať úlohu štátu pri tvorbe pravidiel a ich kontrole.

D) Právna úprava vzťahov so Svätou Stolicou

Vzťah Katolíckej cirkvi a Slovenskej republiky je vymedzený Základnou zmlouvou medzi Svätou Stolicou a Slovenskou republikou, Zmlouvou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky a Zmlouvou o katolíckej výchove a vzdelávaní. Základná zmluva predpokladá prijatie ďalších dvoch čiastkových zmlúv, a to Zmluvy o výhrade svedomia a Zmluvy o finančnom zabezpečení Katolíckej cirkvi. Veľmi si želáme, aby sa na ich príprave v budúcnosti pokračovalo. Z týchto dôvodov navrhujeme:

Pripraviť také znenie zmluvy o výhrade svedomia, aby bola akceptovaná verejnosťou i naprieč politickým spektrom.

Rozšíriť expertnú komisiu o financovaní cirkvi na MK SR o zástupcov ďalších ministerstiev, keďže táto otázka má nadrezortný charakter.

E) Ďalšie oblasti, kde pôsobia cirkevné subjekty

Právnické osoby založené Katolíckou cirkvou pôsobia v oblastiach poskytovania verejných služieb v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálnych služieb a zdravotníctva. Aby bol zachovaný princíp solidarity, princíp subsidiarity a spravodlivého pre-

rozdeľovania verejných zdrojov, je nutné:

1. Definovať verejnú prospešnosť, všeobecnú prospešnosť v poskytovaní verejných služieb.

Treba zaviesť štandardy poskytovaných verejných služieb obyvateľstvu, ktoré majú charakter verejnoprospešných služieb v oblasti

výchovy a vzdelávania,
sociálnych služieb,
zdravotníctva,

Na základe týchto štandardov pôjde o klienta, dostupnosť služby, efektívnosť vynaložených finančných prostriedkov a o kvalitu a konkurenciu poskytovanej služby, nie o to, kto je poskytovateľ – verejný, neverejný, štátny, neštátny, cirkevný, súkromný.

2. Zrovnoprávniť poskytovateľov verejných služieb z verejného a súkromného sektora pri ich financovaní na základe ukazovateľov kvality a rozsahu poskytovanej služby a vytvoriť konkurenčné prostredie dopytu a ponuky verejnej služby.

3. Zdokonalíť systém posudzovania, rozdeľovania a preukazovania oprávnených výdavkov financovaných z verejných zdrojov (zákon o rozpočtových pravidlách, zákon o finančnej kontrole).

F) Výchova o vzdelávanie

Slovenská republika rozhodla v národnej legislatíve (Základnou zmlouvou, zákonmi) finančne podporovať cirkevné školy a školské zariadenia. Je potrebné dosiahnuť stav, aby finančná podpora štátu nespôsobovala cirkevným školám a cirkevným školským zariadeniam diskrimináciu v oblasti prístupu k verejným financiám. Dnešný stav predstavuje situáciu, že štátne a cirkevné subjekty nemajú rovnocenný prístup k verejným financiám. Hlavnými úlohami pre nasledujúce obdobie je:

a) zabezpečiť úplne rovnocenné financovanie cirkevných škôl, školských zariadení a centier voľného času. Určiť taký mechanizmus, ktorý by neumožňoval meniť dohodnuté pravidlá hry svojvoľným výkladom zákonných ustanovení.

b) vytvoriť nárok na kapitálové výdavky aj pre cirkevné školy

a cirkevné ŠZ, odstrániť prekážky pri povoľovaní školských zariadení (súhlas obce)

c) zabezpečiť časovú dotáciu vyučovania náboženskej výchovy podľa Zmluvy o katolíckej výchove a vzdelávaní

G) Sociálne služby a zdravotníctvo

Oblasť sociálnych služieb a zdravotníckych služieb predstavuje jednu z najvýznamnejších oblastí, kde pôsobenie cirkevných subjektov dotvára komplexnosť úlohy cirkvi pri rozvoji spomínaných oblastí a pomoci ľuďom odkázaným na starostlivosť prostredníctvom iných osôb. Dnešný stav jednoznačne preukazuje, že dochádza k diskriminácii občanov podľa druhu zriaďovateľa, ktorý poskytuje službu a súčasne sa diskriminujú neverejní zriaďovatelia voči verejným. Hlavnými úlohami na nasledujúce obdobie sú:

a) slobodný výber poskytovateľa sociálnej služby klientom, zabezpečenie rovnakého financovania sociálnej služby, garancia financovania sociálnej služby na celé obdobie poskytovania sociálnej služby, zjednodušenie procesu financovania.

b) Zabezpečiť rovnocenné financovanie cirkevných zdravotníckych zariadení, najmä hospicov, rovnakými sumami za vykonávané úkony, zabezpečiť rovnoprávnosť zabezpečenia financovania hospicov

c) Riešiť problémovú situáciu v oblasti opatrovateľskej služby pre seniorov. Jej financovanie u neverejných poskytovateľov je zle vyriešené.

d) Umožniť poskytovanie sociálnych služieb v domácom prostredí, keďže je lacnejšie ako v sociálnom zariadení.

H) Ochrana kultúrnych pamiatok

Ochrana kultúrnych pamiatok predstavuje dôležitý nástroj pre zachovanie kultúrneho dedičstva. Je v záujme spoločnosti, aby štát garantoval ich udržiavanie jasnými a rovnakými pravidlami pre poskytovanie finančných prostriedkov.

Konferencia biskupov Slovenska

Tri drevené kostolíky v Tročanoch, Krivom a Hunkovciach zrekonštruovali za európske peniaze

„Tri zrekonštruované drevené kostolíky a ďalších päť vybavených audiosprevodcom a bezpečnostným systémom. To je výsledok projektu Záchrana drevených chrámov, na ktorý získalo európske peniaze Gréckokatolícke arcibiskupstvo v Prešove. Spolupracovalo pritom s poľským partnerom, ktorý opravoval rovnako osem kostolíkov. Vypracovali aj 3D prehliadku jednotlivých chrámov. Ešte ale nevedia, ako ju použijú.“

Redaktor: „Priame investície do rekonštrukcie sa Slovensku týkali troch kostolíkov. V Tročanoch, v Krivom a Hunkovciach.“

Daniel Dzurovčín, koordinátor projektu: „V tom čase, keď sme písali ten projekt, v roku 2008, tieto chrámy boli v takom stave, že sme potrebovali hľadať prostriedky na ich opravu.“

Pavol Chanad, správca farnosti v Kružlove: „Chrám v Krivom má jednu takú veľmi peknú výhodu v tom že je to živý chrám, to znamená že sa v ňom stále slúži. Obnova toho chrámu je čosi, čo je pekné pre domácich veriacich, keďže stále tam slávime liturgie.“

Martin Kostilník, farár v Hunkovciach: „Drevený chrám v Hunkovciach je jediný z gréckokatolíckych drevených chrámov na Slovensku, ktorý nie je pravidelne využívaný na

liturgické účely. Keďže sa tam neslúži, aj ten chrám bol pomerne zanedbávaný, potreboval už komplexnú rekonštrukciu. Padá naňho lístie. Aj keď sa pravidelne snažíme udržiavať tento chrám, došlo k zatekaniu. Bol podmývaný vodou a tak vďaka týmto finančným prostriedkom došlo v podstate k záchrane tohto dreveného chrámu.“

Redaktor: „V ďalších piatich kostolíkoch pribudol bezpečnostný systém, ako aj audiosprevodca v 10 jazykoch. Správca farnosti v Kapišovej Michal Jančišin to zdôvodňuje turistami z rôznych krajín.“

Michal Jančišin, správca farnosti v Kapišovej: „Máme z Francúzska, z Talianska, z Anglicka. Mnohí rodinní príslušníci, ktorí sa odsťahujú do zahraničia prichádzali, alebo aj úplne cudzí ľudia.“

Redaktor: „Výsledkom prác je aj trojrozmerná prezentácia kostolíkov. Podľa Daniela Dzurovčina sa ale ešte nerozhodli, či a akým spôsobom ju sprístupnia.“

Daniel Dzurovčín, koordinátor projektu: „Ešte nevieme čo s tým budeme robiť. To je taký výstup navyše. Otázka je, či ponúkneme všetko cez internet, potom ten človek či ešte bude mať motiváciu tam vôbec ísť.“

Róbert Latta
Rádio Regina, 16.2.2012

Luperkovia okolo Palatina alebo mučeník lásky

Slávenie sviatku zaľúbených siaha do antického Ríma, kde bol 14. február zasvätený bohyni Juno, Jupiterovej manželke, kráľovnej všetkých bohov, ochrankyni žien a svadieb. Nasledujúci deň slávili starí Rimania festival Lupercalie. Počas neho behali okolo rímskeho pahorku Palatina dvaja luperkovia, čiže ochrancovia stáda pred vlkami a švihali okolo seba bičom. Ak zasiahli ženu, verilo sa, že sa stala čistou a plodnou. Festival zároveň patril k jednej z mála výnimiek, keď prísne mravy dovoľovali stretnutia chlapcov a dievčat. Dievčatá písali svoje mená na lístočky, ktoré z krčaha vyťahovali chlapi. Svoje družky potom sprevádzali počas celého festivalu a festivalové známosti často viedli k manželstvu.

V počiatkoch kresťanstva nahradila pohanský rozmer sviatku spomienka na svätého Valentína, „mučeníka lásky“. Kňaz umučený 14. februára 269 na príkaz cisára Claudia II. nezomrel totiž len pre vieru. Jeho hlavným „zločinom“ bolo sobášenie mladých párov napriek cisárovmu zákazu. Claudius Gótsky nariadením sledoval posilnenie rímskej armády, čoraz viac oslabovanej vpádmi polobarbarských germánskych kmeňov. Všimol si, že slobodní regrúti bojujú statočnejšie a tak povolil len sobáše mužov nevhodných na vojenské remeslo alebo vojenských vyslúžilcov. Moslimskí duchovní v Indonézii odporučili veriacim, aby neoslavovali deň sv. Valentína.

JÁN FELIX, Šport 14/02/2012